

גליון מס' 4 | פרשת שמות - כ"ג טבת תשע"ג

חלקי בעמלי

גליון תורני - חינוכי לחרדי העמל

יוצא לאור על ידי ארגון **חלקי בעמלי**
 בתי מדרש לתורה וחינוך, לחרדים
 העמלים לפרנסתם
 רחוב קהתי 14 ירושלים
 דוא"ל: helki.baamali@gmail.com
 עורך: ח. רוזנברג

השבוע בגליון: לא על חשבון הזולת | טיפ לשבת | החוצפן החלש | קפה ללא הכשר | איש מבית לוי" | אליין, חברה

צבר השורק

בתוך מבול התגובות שזרמו אלינו לדוא"ל בשבוע האחרון, בלטה תגובתו של קורא מרוצה-מאוכזב שכתב דברים שיש בהם טעם. ניכר היה שתגובתו נכתבה ברצינות, והנה היא לפניכם:

"...למרות היותי חרדי עובד, אני משתדל לשמור גם בעיני עצמי על היותי עובד ה'... בבית אין לי אינטרנט, רק מייל. עושה רושם שאתם פונים רק לאנשים המחזיקים באינטרנט ויש להם גישה לאינטרנט... העלון נפלא ומרשים, התכנים מדהימים, אך ההתייחסות הפומבית והישירה ללא כחל וסרק לאינטרנט... איני יכול לסבול שעלון המיועד לחרדים, גם אם הם עובדים, מפנה אותם במדור 'מה שחיפשת' באופן ישיר לגלישה באינטרנט."

לרגעים אחדים עמדנו משתאים. אכן, דברים כדרכנו.

אך לאחר מספר רגעים שאלנו את עצמנו, כיצד קיבל קורא זה את הגיליון? מן הסתם בעבודה, שם הוא יכול לגלוש באינטרנט ואינו מוגבל למייל בלבד. אם כן, אנו מפנים אנשים לגלוש באינטרנט רק בעבודה...

אמנם, זוהי תשובה "לשיטתנו". התשובה האמיתית לטענתו היא שהאינטרנט נגיש לכ-50% מהמגזר החרדי. כך עולה מסקר מקיף שהתבצע לפני כחצי שנה ופורסם בכלי התקשורת. לשמחתנו, רבים נשמעים לקול גדולי התורה ומשתמשים במסננים שונים, שהם חובה מוחלטת לכל מי שאינו רוצה להיכשל באיסורים חמורים. אך האינטרנט קיים, חי ובעוט, והוא צורך קיומי לחלק ניכר מהמשתמשים בו.

קיימת גישה המבכרת לטמון את הראש בחול ולהתעלם ממצאות זו. האם הגישה הזו הצליחה? האם היא הביאה לפחות חרדים שהתחברו לרשת? יש לנו ספק רב בכך.

אנו פונים לחרדים, יראי שמים ועובדי ה' שנגישים לאינטרנט, בדרך כלל לצרכי פרנסתם. כאלו שרואים באינטרנט כלי לפרנסה ולא לבילוי, מכשיר מועיל ומקדם ולא מכשיל. כאלו שמבינים כמו גדולי ישראל, כמונו וכמו כל אדם שעניו בראשו, את הסכנות הגדולות הקיימות באינטרנט. אלו מגלים עכשיו שימוש מועיל נוסף באינטרנט: הורדת גיליון 'חלקי בעמלי', וגילוי יוזמות תורניות שונות ברחבי האינטרנט שאנו מגישים במדור 'מה שחיפשת'.

איננו באים לספק היתר כזה או אחר לשימוש באינטרנט. אנו מסתכלים על המציאות שלפנינו ומכירים בכך שהאינטרנט נגיש לרבים מאוד מתוכנו, ובעקבות כך אנו מתירים לעצמנו לפעול גם בשדה זה. ואם אתם לא מחוברים לאינטרנט, אנא, אל תתחברו רק כדי לקבל את הגיליון הזה!...

דעתכם חשובה לנו. נשמח להיחשף אליה
דוא"ל: helki.baamali@gmail.com

חונק

ירושלים	ת"א	חיפה	ב"ש
16:13	16:27	16:17	16:32
17:29	17:30	17:28	17:32

ד' היומי	ה'	ו'	שבת	א'	ב'	ג'	ד'
שבת צב	שבת צג	שבת צד	שבת צה	שבת צו	שבת צז	שבת צח	שבת צח
גיטין ה,	גיטין ה-ו,	גיטין ו,	גיטין ו-ז,	גיטין ז,	גיטין ז,	גיטין ז,	גיטין ז,
ח-ז	ט-א	ב-ג	ד-ה	ו-ז	א-ב	ג-ד	ה-ו

הדפיסו, וקחו הביתה לשבת

כולנו חרדים!

תיקבע ההחלטה את מי לקבל ואת מי לדחות. אך הקריטריון אמור לטוב אך ורק סביב השאלה האם בבית ההורים מתנהגים על פי ערכי התורה ועבודת ה', ללא קשר לנידון "כבוד המשקל" כיצד מפרנס האב את משפחתו.

מוסדות חינוך לא מעטים אכן קובעים קריטריונים ענייניים, שעל ידם מתקבלת ההחלטה האם בית התלמיד מתנהל ברמה רוחנית נאותה על פי כללי ההלכה וערכי התורה, ואינם מנסים לקטלג באופן גורף את החרדים העמלים לפרנסתם ככאלו ש"לא מתאימים".

אך לצערנו קיימת גם תופעה שונה וכאובה. ישנו ציבור גדול ואיכותי של חרדים העמלים לפרנסתם, שמקפידים על ההלכה, לבושים בצניעות הראויה, קובעים עיתים לתורה ומצייתים לדעת תורה, שללא כל הצדקה נתקל בקשיים כאשר הוא מגיע לסוגיית קבלת הילדים למוסדות החינוך. תופעה זו אינה מוצדקת ואין לה שום ערך תורני העומד מאחוריה.

לפחות כמו בית

הורים יראי שמים העמלים לפרנסתם אמורים לקבל את היחס הראוי, ולאפשר לילדיהם לקבל חינוך תורני איכותי, ולא לשגות באשליות עד תום תקופת הרישום, רק כדי לשמוע ש"אין מקום", כאשר משמעותה של תשובה זו נתפסת בדרך כלל בעיני ההורים, ש"אין מקום" כלל עבורם בעולם התורה.

מעל גבי במה זו, אנו פונים בקריאה למנהלי מוסדות החינוך וועדי ההורים: גלו אחריות ואכפתיות. הראו דוגמא נאותה ואל תנעלו דלת בפני ציבור גדול ואיכותי זה. חרדים העמלים לפרנסתם אינם קהילה נפרדת ואסור להפוך אותם לקהילה נפרדת. העמלים לפרנסתם אינם זקוקים לחינוך מסוג אחר, כולנו חרדים, ואיננו חרדים סוג ב'. לילדינו מגיע חינוך איכותי לפחות כמו זה שהם מקבלים בבית!...

ר' משה היטיב את מגבעתו על ראשו, ונכנס בצעדים נמרצים אל חדר המזכירות של תלמוד התורה השכונתי. בידו הימנית אחז את טופס הרישום של בנו אל תלמוד התורה, ועל כתפו היה תלוי תיק המסמכים של העבודה. הוא מיהר. צפויה לו הבוקר ישיבת צוות חשובה העוסקת בסכומי כסף בלתי מבוטלים, וציפה לסיים את הרישום במהירות האפשרית.

לא נמתח אתכם. הוא אכן סיים את הרישום במהירות האפשרית. התשובה הלאקונית שהוא קיבל הייתה משהו בסגנון "בעזרת השם, ודאי ר' משה... אם יש מקום... אממ... כן כן... תלוי במצב... תלוי בתקציב, בהרשמה, בוועד ההורים, באילוצי מקום... כן כן, אל תדאג, אנחנו נעמוד איתך בקשר מיד כשתהיה לנו תשובה..." מכירים?

בנו של ר' משה נוסע מדי בוקר לתלמוד תורה מרוחק. אל הת"ת השכונתי הוא לא התקבל. הסיבה הרשמית: חוסר מקום. הסיבה האמיתית: אביו של הינוקא חוטא בחטא בלתי נסלח. הוא עובד. הוא "בעלבאת". החיידר "שלנו" מקבל רק ילדים ממשפחות "טובות"...

הזהה "יוקרה"!

כולנו מכירים סיטואציות דומות, בהן הורים חרדים לכל דבר, שפשעם היחיד הוא שהם עובדים לפרנסתם, מופלים לרעה במוסדות חינוך "יוקרתיים" ונאלצים להתפשר על מוסדות ש"מסכימים" לקבל את ילדיהם.

יש עוולות שאי אפשר לעבור עליהן לסדר היום, וזו אחת מהן. האם לילדים שהוריהם עמלים לפרנסתם מגיע חינוך פחות טוב? האם אב שעובד קשה למחייתו, קובע עיתים לתורה, נוהג - הוא וביתו - על פי ההלכה, ומחנך את בניו לעבודת ה', נוהג בדרך שיש בה פסול כלשהו?

כן לקריטריונים ענייניים!

אין ספק שלכל מוסד אמורים להיות קריטריונים סבירים, שעל פיהם

בשבוע שעבר שאלנו כיצד ניתן להתמודד עם שלל המטלות העומדות בפנינו ביום שישי חורפי וקצר, והצענו שתי דרכים להקלת הלחץ: הקדמת ההכנות ליום חמישי או רביעי, ועריכת רשימה מסודרת שתקל עלינו לעבוד על פי תכנון מראש ותחסוך מאיתנו לחץ ובלבול.

השבוע אנו מעזים להציע הצעה מהפכנית...

כולנו רוצים את השבת המפוארת והמושקעת ביותר, אך מה לעשות, השקעה דורשת זמן יקר, ואנחנו הרי בלחץ...

אם אנו רואים שאין לנו דרך להספיק את כל מה שתכננו להכין לשבת, אולי כדאי לנו לשקול ויתור על חלק מהתוכניות?

אנחנו יכולים להכניס לתודעתנו שלא יקרה אסון אם במקום שישה עשר סוגי סלטים יוגשו לשולחן רק שמונה, או אם במקום שלוש עוגות נספיק לאפות רק אחת (ואולי בכלל נקנה השבת עוגה מוכנה?), או ששיטפת הרצפה תהיה יסודית אבל לא יסודית מדי...

הנמכת רף הציפיות שלנו מעצמנו, תביא אותנו ליותר נינוחות ושלווה, תחושות שתפצנה אותנו על הדברים אותם לא הספקנו לעשות. כך נאפשר לעצמנו לקבל את השבת ולא שהשבת תקבל אותנו - עצבנים ועייפים...

וכמו שאמר אדם חכם: לפעמים עדיף "סלט חי" על פני ח"י סלטים...

הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בליבו". כאן אנו מגלים מה מנע ממשה לקבל על עצמו את השליחות. בליבו קינן חשש כבד שאהרן, אחיו הגדול, ייפגע כאשר יראה את אחיו הצעיר מקבל את השליחות הגדולה והנצחית של גאולת ישראל ממצרים. ואם אחיו ייפגע - תהא השליחות חשובה ככל שתהא - משה אינו מסוגל לבצע אותה!

דרך כשרה למטרות נעלות

אנשים רבים עמוסים בכוונות טובות, באמת, אך בדרך לכיצוע המטרות החשובות שהציבו לעצמם הם מסוגלים לפגוע, להעליב ולרמוס את העומדים בדרכם, לפעמים מתוך חוסר שימת לב ולפעמים הם מתרצים לעצמם שהמטרה מקדשת את האמצעים ואפילו הופכים את הפגיעה בזולת למצוה'...

משה רבינו מתווה לנו כאן דרך ישרה להשגת מטרות נעלות. אין שליחות יותר גדולה מהוצאת עם ישראל ממצרים, אך אם מטרה זו תבוא על חשבון אהרן - משה מסרב לבצע אותה. אם המצוות שלנו מושגות על ידי רמיסת אדם אחר והשפלתו, אות הוא שאיננו בדרך הנכונה ועלינו לחפש דרכים אחרות להגיע לאותן מטרות גדולות.

כאשר נגלה הקב"ה למשה בסנה הבוער והורה לו לעזוב את בית חמיו ולחזור למצרים על מנת להציג בפני פרעה את הדרשה להוציא את עם ישראל לחופשי, הגיב משה בצורה מפתיעה. משה נתלה בכל תירוץ אפשרי על מנת להתחמק משליחות זו. חמש פעמים (!) אנו קוראים בפרשתנו על טענות שונות שמעלה משה לפני הקב"ה כדי שיפטור אותו מהשליחות.

והדבר תמוה! הרי למשה לא היה כל ספק מהו רצון ה'. הקב"ה דיבר איתו בצורה ברורה ואמר לו ללכת לגאול את העם. כיצד ניתן להבין את גנובותיו של משה? איך יתכן שמשה רבינו אינו מקבל מיד את דברי ה' ויוצא למצרים למלא את השליחות שהוטלה עליו?

לא מסוגל!

לאחר שהקב"ה משיב למשה על טענותיו, משה מבטא במפורש את הדבר שמציק לו ומונע ממנו ללכת מיד למצרים. משה מפציר בקב"ה "בי ה', שלח נא ביד תשלח" - אנה, מתחנן משה, שלח נא לשליחות גדולה זו את אהרן אחי!

מדוע העדיף משה שאהרן יהיה השליח ולא הוא עצמו? את זאת אנו מבינים מתשובתו של הקב"ה לדברי משה: "הלא אהרן אחיך... וגם

הלכה למעשה

הרב ארי נתנאל מור, רב ומו"צ בביתר עילית

שאלה: האם מותר לי לצורך פגישות עסקיות לשתות קפה בבית קפה שאינו עומד תחת כשרות מהודרת?

תשובה: במקום כזה מותר לשתות קפה ללא חלב, בכוסות נייר או חד פעמי, אך להוסיף חלב ישנם אופנים שאסור, כמבואר במקורות.

המקורות בהרחבה: שתייה או אכילה במקום שאינו מפוקח על ידי מערכת כשרות מהודרת, מעוררות בעיות רבות. ביניהן: תערובת מאכלים אסורים, חלב עכו"ם, בליעות של טעמים אסורים בתוך הכלים שבהם מגישים את דברי המאכל או המשקאות, שימוש בכלים שאינם טבולים, בישולי עכו"ם ועוד. ולכן, ככלל, אין לאכול או לשתות במקום שאינו מפוקח על ידי כשרות מהודרת. אמנם בשתיית קפה ללא חלב בבית קפה אין חשש, כיון שבתהליך הייצור של הקפה כעיקרון אין חששות כשרות, ואין מוסיפים בהכנתו חומרים שאינם כשרים. כמו כן מבואר בפוסקים, שבקפה אין בעיה של בישולי עכו"ם. אך בשימוש בכוסות ישנה בעיה, למרות שמצד טבילת כלים יש מקום להקל כיון שכלים אלו עומדים לסחורה שהרי בעל הבית מרוויח כסף על ידי השימוש בהם, מכל מקום יש לחשוש שמא הגישו באותו כלי דבר איסור, כגון מרק איסור או תה צמחים שמעורבים בו צמחים שיש בהן חשש טבל או ערלה וכדומה, והאיסור נבלע בכלי ועתה ייצא ע"י הקפה ויאסור את הקפה לשתיה.

לכן אם כלים אלו מיוחדים רק לשימוש בקפה, היה לנו להתיר כיון שאין בהם חשש בליעת איסור. אמנם עדיין יש לנו לחשוש שמא מזגו בהם חלב רותח, ובחלב שאינו תחת פיקוח כשרותי יש לחשוש לחלב עכו"ם, ולפיכך אין לשתות בכוסות אלו אלא רק בכוסות נייר או חד פעמי, ובני עדות המזרח יכולים להקל לשתות בכלי זכוכית. ובמקום בו יכול לברר שהחלב הינו חלב ישראל ואין משתמשים בשום חלב אחר (ובארץ ישראל רוב החב הינו חלב ישראל), יהיה מותר להשתמש בכוסות ואף לשתות את הקפה עם חלב.

דין זה שייך גם בתה ללא תוספת טעמים, אך תה בתוספת טעמים כגון תה עם נענע וכדומה, וכן שוקולטה או כל קפה שמערבים בו דברים נוספים כגון שוקולד או קקאו וכן אייס קפה, משקאות אלו אין להתיר לשתות כיון שיש בהם חששות כשרותיים.

מכון מצוות ה' mitzvathashem@gmail.com

מדברים חינוך | הרב שלמה ברוך בלוי

מנחה זוגי ויועץ חינוכי

החוצפן החלש

ואומלל - משנה את האווירה לחלוטין. המתחצף עשוי להירטע מגורם ההפתעה, הוא מצפה לשאוב את ההורה למקום שלו, לעימות חזיתי שיקנה לו את הכח החסר הזה, לו הוא שואף כל כך... ובמקום זה הוא מקבל תגובה פסקנית מלווה בשקט נפשי, שלווה ורצינות.

כשתגיע שעת הכושר הנינוחה, אפשר לשאול את הילד ה'חוצוף', למה בחרת לדבר לאבא שלך בדרך לא ראויה? שאלה פתוחה מחייבת תשובה כנה יותר שתינתן ממקום של קירבה, ואם היא נערכת כשיחה בזמן רגוע ומועיל - ייפתח לנו חלון הזדמנויות לנפשו של הילד. הרווח הגדול יהיה שם. אתם תגלו על הצאצא שלכם דברים חשובים ביותר. את הזעקה שלו, הוא משמיע באמצעות החוצפה, ואנו, דרך אורך הרוח, נקשיב לאותם קולות.

הדברים הללו אינם פשוטים בעליל. האבא או האמא, בסך הכל, גם הם בני אדם, והם נעלבים כמו כולם, וכמו נעלבים אמיתיים הם מגיבים בהתאם. או אז מתחילים משחקי כח לא מכובדים. המגמה שלנו כהורים, היא לזכור כמה שיותר, שאנו בשליחות ובתפקיד. אין לנו את הלוקוסס להיעלב ולשחק משחקי כבוד, וכל היחס הנוקשה שלנו כלפי גילויי החוצפה הוא למענם - למען המתחצפים עצמם.

ועוד משהו חשוב. פעמים רבות, הורים מגיבים בסלחנות כלפי חוצפה, רק כדי שלא לעורר פרובוקציות נוספות ולייצר "שקט תעשייתי". פעמים מתגנב אפילו חוסר ביטחון אישי בצורת התגובה הראויה שלנו לחוצפה, ואפילו מחשבה שאולי הילד צודק... גישה כזאת פוגעת בשליחות החינוכית שהוטלה עלינו, ועם הזמן נפסיד את כוחנו ועוצמתנו כהורים שהילד כל כך זקוק להם, בפרט בשעת חולשתו - חוצפתו.

שאלה: כיצד עלי להגיב לילד שמתחצף אלי או אל אשתי? האם עלינו להבליג ולהמתין שהתופעה תחלוף מעצמה, או שעלינו להגיב במלוא החומרה?

תשובה: כמובן שכל סיטואציה לגופה, אך באופן כללי עלינו להבין, כי החוצפה היא גילוי של חולשה ולא של כח. המשתמש בחוצפה מוכר אשליה של כח ועוצמה, אך ההיפך הוא הנכון - המתחצף מרגיש לכוד במקום בלתי אפשרי, ולכן הוא בוחר במקום החלש של נפשו.

עצם הידיעה הזאת, אמורה להרגיע את ההורה שלא להגיב באותה מטבע לחוצפן הקטן. הנטייה 'לשבור' את חוצפתו, מפגינה אף היא חוסר בולט בחוסן ובעוצמה שלנו. האיש החזק אינו זקוק לדרמות כדי להנחיל את רצונו. הילד החוצף, אינו מתויג כאחד שכה אלא אנו מתייגים אותו כזה. הוא ילד שהתחצף, ויחי ההבדל הגדול. ובמילים נכונות יותר - הוא ילד שסובל מחולשה בולטת, שהוא הביא אותה, ברגע זה, לידי ביטוי.

ברור שאסור לשתוק על חוצפה, ובודאי שיש להגיב, ובחדות, על חוסר הכבוד שהפגין כלפי ההורים. אין כאן קריאה לשתיקה על מחדל שכה. עם זאת, התגובה הנכונה צריכה לבוא ממקום של כח וחוסן - זה מה שהילד צריך, וזה מה שחסר לו.

התגובות התקינות שלנו לחוצפה צריכות להיות מילים קצרות ופסקניות - אני לא מוכן לשמוע מילים כאלו... הילד המתחצף חלש מדי ברגע זה מלהקשיב להרצאות ארוכות של תוכחה. התגובה השניה שלנו צריכה להמתין לשעת רצון נעדרת כעס ואמוציות נלוות, שאז האווירה הנינוחה מאפשרת ביקורת בונה.

עצם הידיעה שהחניך, הילד, הילדה וכו' נמצאים ברגעי החוצפה במקום נמוך, מסכן

ליצירת קשר: 8647729@gmail.com

"במקום שאתה ואני עומדים"

קולניים, הרבה טפיחות על הכתף שהפתיעו אותי בעוצמתן, ומה שמדהים יותר - מבט מעריך ומלא התפעלות באישוניים. הבטתי סביב, מחפש סיבה להתפעלות, אבל עד מהרה קלטתי: הם מעריצים אותי! מתפעלים מאיתנו! באו להתארח וללמוד אצלנו!

הייתי נבוך. התאמצנו לעבור בשלום את הדקות הלחוצות שלפני הדלקת הנרות, איחלנו "שבת שלום" לכולם, ואני והאורחים פנינו לבית הכנסת. באה שבת.

לעולם לא אשכח את השבת הזו. לעולם. השבת בה הייתי נציג מיוחד של ריבוננו של עולם. מנהיג של קבוצת עובדי השם (אשה אחת, שלושה קטנטנים, שני "מחפשים"). מודל לחיקוי. השבת בה התחלתי להעריך את עצמי, את רעייתי, את ילדי. השבת בה ראיתי את השבת שלי, ואת כל התורה והמצוות שלי באור אחר.

אתם יודעים איך קראו לי לאורך כל הסעודה? "רבינו". ולאשתי? "הרבנית". הילדים היו "נשמה", ו"מלאך" ו"צדיק", ושולחן השבת - מזבח. האוכל? "הוי, הרבנית, זה טעם גן עדן!", והסיכום הסופי: "התרגשנו ברמות על, באמת. איזה שבת! איזה שבת! (כך במקור) לא, לא, זה "סוף דרך", בטוחים שאצל כולם זה ככה?"

היו הזמירות. בחורינו התנענעו מעל לזמירונים, אצבעם לא זזה מעל לשורה המתאימה. אל תצחקו, מצאתי את עצמי מגלה איזה יופי טמון במילים השגורות הללו שאני זוכה לשיר מאז ומתמיד.

כל ברכה שלי או של הילדים זכתה לקשב ולריכוז מלאים, וב"אמן" המדהד כזה בהן לא זכו מימיהן. חיפשתי פירוש קצר ב"מעיינה של תורה" והסברתי. הם הקשיבו מרותקים, החליפו מבטים לאות הבנה, ובתאום מושלם החלו לחזור בפני, נלהבים, על מה שהצליחו לקלוט. הם אמרו שהם "אוהבים" את הפרוש הזה, טענו שם "מתחברים" אליו, שהוא "חזק"...

במוצ"ש נשארנו סוף סוף לבד. הילדים ישנו, הבית היה מסודר. המפה היקרה שכנה לבטח בסל הכביסה ומערכת הכלים ספגה אבדה אחת בלבד בנפש, תודה לקל.

"אתה באמת רב", אמרה לי אשתי בקול חולם. "אתה רב, אני רבנית. שמת לב כמה דברים אנחנו יודעים? בכמה הלכות אנו שולטים? איזה אוצר ענק של דברי תורה ומאמרי חז"ל אנו מכירים? שמת לב כמה מורכב סדר היום של ילדינו? איזה יופי של שולחן שבת חי, אמיתי ורוחני אנו מצליחים לנהל מידי שבת בשבתנו?" היא צדקה, לא כל אחד מאיתנו בשולחן השבת הפרטי שלו, עם מנות מושקעות יותר או פחות, כלים שבריים פחות או יותר, הוא בראש ובראשונה נושא דגל יהדות התורה והשבת (ועזבו אותי מהבחירות...).

לא היו לנו יומרות מיוחדות שעה שקיבלנו את הצעתו של הרב רות.

הוא התקשר אלינו ביום חמישי אחד, בשעת ערב סואנת ועמוסה, והציג את עצמו כאחראי שיבוץ של הבחורים מהישיבה הסמוכה. משהו מוכר מזמזם באוזני. נו, הישיבה מעבר לרחוב, זו שבחורים גלוי ראש נכנסים בשעריה ויוצאים משם עטורי כיסוי ראש כלשהו שאפשר לקרוא לו "כיפה".

"במה המדובר?"

מסרתי לרעייתי את עיקרי הפרטים שהצלחתי לקלוט מבין הקולות הצווחניים של זאטוטי. שני בחורים, זה מקרוב באו בצל החזרה בתשובה. תל-אביבים, אלא מה. בחודש האחרון הם "בישיבה", אבל רק השבת, לראשונה, הם מרגישים בטוחים בעצמם לנסות לשבות בבית חרדי "אמיתי".

"למה לא?" - ביטאה אשתי את מה שחשבתי אני. "דוקא נחמד".

שמחתי לחזור לרב רות עם תשובה חיובית. זמן רב נפקד מקומו של אורח משולחן השבת שלנו, ולא בגלל שום כוונות רעות. פשוט, רק ביום חמישי בלילה, כשהבית נרגע סוף סוף ומתחיל לקבל את צורתו המקורית, יש לנו את הפנאי לנשום עמוק ולחשוב: "מחר שבת". אם נחה עלינו הרוח, אנו שואלים "את מי נזמין?" - וזו מתבררת עד מהרה כשאלה רטורית בלבד.

בשעה עשר בלילה (חמישי בשבוע, כבר אמרנו) התפנינו לחשוב מה כולל, בעצם, האירוח הזה, ומה אומרת היענותנו הנלהבת להצעה.

"בחורים אוכלים המון", אמרתי לאשתי. היא הביטה בייאוש בסירים המשפחתיים הקומפקטיים שלנו.

"ומה באשר לתפריט?" - איכשהו, טחינה וחצילים בשמן המסורתיים נראו לי פתאום לא מספיק ייצוגיים.

"אז נלך על סלט כרוב בחמוציות ורוטב צליאני? או דואט של מנגו ואונס בקראנץ?" הזתה אשתי בעייפותה. גיחכתי בתשובה ופתחתי בתנופה את דלת המקרר. כל הקניה השבתית שלנו היתה שם, מחכה לטיפול מידי. מינימום חומרי גלם שיאפשרו לנו להכניס שבת כהלכתה. שבת חורפית, להזכירכם, אין זמן ואפשרות ל"התקשקש' במטבח.

"אבל את המפה היפה אני פורשת, ומשתמשת גם בכלים ה"אמיתיים" - היא הייתה כה חדות רצון טוב, האשה, שלא העזתי לנבא מה יהיה גורלם של אלו אחרי סעודת שבת סוערת כשלונו. מילא, שום דבר רע לא יכול לצאת מרצון טוב של אשה יהודיה מכניסת אורחים.

הם הגיעו.

צעירים טיפוסיים, בכיפות חדשות להפליא ובכוננות צחורות. הביטוי למבוכתם היה בדמות צחקוקים

הגות | הרב שמואל רבינוביץ
רב הכותל המערבי והמקומות הקדושים

"וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי"

"וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי" - עמרם ויוכבד נישאים פעם נוספת וזוכים שבביתם נולד מושיען של ישראל - משה רבינו, לאחר אהרן ומרים. חז"ל מספרים על מהלכיו של עמרם שהיה גדול הדור ופרש מאשתו יוכבד בעקבות הגזירה הנוראה של: כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו, דבר שגרם בעקבותיו לכל הדור ההוא לפרוש מנשותיהם. עד שבאה מרים בתו וטענה בפניו כי גזירתו קשה יותר משל פרעה, שהרי פרעה גזר רק על הבנים, אולם כתוצאה ממעשיו של עמרם הגזירה הינה גם על הבנות. עמרם קיבל טענה זו והחזיר את יוכבד ועשה בה ליקוחים שניים ובעקבותיו נהגו כל הדור ההוא.

דברי חז"ל אלו משקפים עוצמה בלתי רגילה של עמרם ויוכבד, שכל מעשה שלהם גורר בעקבותיו את כל עם ישראל. זאת מנהיגות וכריזמה יוצאת דופן היודעת להניע את כל העם מאחוריהם. אך נשאלת השאלה, מדוע התורה קוראת להם שמות אנונימיים - "איש מבית לוי", וליוכבד אשתו - "בת לוי", וכי הם שנמנו על גדולי הדור, לא ראויים שיקרא שמם המלא - עמרם ויוכבד? בימינו היו מוסיפים למנהיגים כאלו את כל התארים שבעולם, לכל הפחות נקרא להם בשמותיהם, כמו שבפרשה הבאה הם אכן מוזכרים בשמותיהם, עמרם ויוכבד. הרי שהתורה מזכירה את שמותיהם, אם כך מדוע כאן העלימה את השמות?

שמעתי פירוש נפלא בפסוק זה. הרי עמרם ויוכבד זכו לברכה הגדולה ביותר שכל הורים יהודיים מבקשים לזכות בה, והיא שלושת ילדיהם, אשר לא ניתן לתאר את גדלות כל אחד מהם ומעלותיו. משה רבינו - הרועה הנאמן, העניו מכל האדם אשר על פני האדמה. אהרון הכהן - שנבחר לשמש לפני ולפנים, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבת לתורה, ומרים הנביאה והצדקנית. דור מפואר ומושלם שכולנו רוצים בדומה לו.

באה התורה ומלמדת אותנו, שלא נחשוב שצריך להיות גדול הדור או מנהיג בסדר גדול ענק כמו עמרם ויוכבד כדי לזכות לדור המשך כזה, לזרע ברח' כמו משה אהרון ומרים. אלא כל "איש מבית לוי" ו"בת לוי", אנונימיים ככל שיהיו, יכולים במאמץ ובהשקעה בחינוך לזכות לדור ישרים מבורכים כמו אלו.

גם פרעה הרשע הבין זאת, וידע גם ידע שגדול הדור יכול לצמוח גם בבית הפשוט ביותר בישראל כמו מהבית המשובח ביותר בישראל, ואין כל הבדל בין סיכוייו של בית זה לסיכוייו של זה. לכן אמר פרעה: "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו". שהרי לכאורה מאחר שהסיבה לגזירה קשה זו הייתה רק לאחר שנודע לו מאצטגניניו ש"היום נולד מושיען של ישראל", אם כן, יכל הוא לומר: "מאיזה בית יולד מושיען של ישראל, מן הסתם מבית חשוב ונכבד, אם בביתו של אחד מגדולי האדמו"רים או בביתו של אחד מראשי הישיבות", ועל אלו היה לו לגזור "היאורה תשליכוהו", מדוע הוא גזר על כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו, ללא הבדל מעמדות?

אלא שפרעה הבין וידע שגדול הדור מושיען של ישראל, יכול להיוולד גם מהבית הפחות שבישראל כמו מהבית של הגדול ביותר בישראל, ומשום כך גזר כל הבן הילוד...

יה"ר שיוכנו ה' לגדל בנים ובני בנים חכמים ונבונים, אוהבי ה', יראי אלוקים, אנשי אמת, זרע קודש, בה' דבקים, ומאירים את העולם בתורה ובמעשים טובים ובכל מלאכת עבודת ה' בזכות אבות ואמהות, אמן.

שמה פרסום זה יכול להיות שלך
ועוד 6,480 נמענים ייחשפו אליך

בשבילך | בשביל המיוחד שלך

אלקי, חברה.

להטריד ולהרגיז את אמך, ואפילו את חמותך.

אין התנהגות שנכונה תמיד. אין התנהגות שאינה נכונה תמיד. את מדברת בקול או בשקט, בקיצור או באריכות, ביושב או בחום, לפי המצב, לפי מי שמולך, לפי מה שחוץ לך ולו כעת. את משתפת או כולאת אצלך, מתקרבת או מתרחקת, מתערבת או נמנעת ממעורבות - לפי הנסיבות, לפי הלוח הרוח של מי שמולך, לפי צרכיו וצרכיך, לפי רצונותיו ורצונותיך.

מה שנכון היום, אולי יהיה שגוי מחר. מה שמתאים מול בכורתך, אינו מתאים מול בן הזקונים. מה ששימח את אחותך, עלול לפגוע בגיטתך. מה שמצוין לעבודה, עלול להזיק בבית. מה שהשביע את רצון איבך, עלול לגרום מורת רוח לבעלך. מה שהקסים את סבתך מצד אמך, עלול להכעיס את סבתך מצד איבך. כל כלל שתקבעי ותמסמרי, עלול להיות לך לרועץ, כי אולי האדם שתפגשי כמה דקות אחרי קביעת הכלל - יהיה סיבה טובה לחרוג ממנו. כלים זקוקים לכוונן מתמיד, לקריאת הדמויות שמנגנות עמנו, להצצה בספר התווים שלהן, ובהתאם לכך - למתיחת ולהרפיית מיתרים מתמדת. טוב להניח את ידך בקביעות על הכפתור שמכוון את המיתר. להיות נכונה בגמישות לשינויים, להעלאת או להורדת רף, להתבוננות דרוכה או להעלמת עין, הכל בכוונן עם מי ומה שאת פוגשת.

ומשום מה, משהו לוחש לי, שאשה היא מומחית להתכווננויות. שהשם ברא בנו משהו מזהה סיטואציה, משהו מתגמש, משהו שיודע להעריך איך צריך להתכוון מול הכלי שמנגן עמנו, ולעשות זאת בתבונה ובאומנות.

חולצת אלקי (מתכוונות!)

נאמה

תגובות: helki.baamali@gmail.com

מענין אותך מה קורה בקונצרט הודי? קורה ככה: בראשיתו, עולים הנגנים לבמה, ובמשך שלושת רבעי שעה (!) הם מכוונים את הכלים. מיתרים של כינורות וגיטרות נמתחים במידה זו או אחרת, 'לה' נשמע ומתכוונן לעומת ה'לה' של הכלים האחרים, חלילים מסוגים ובגדלים שונים נפתחים ונסגרים (גובה הצליל תלוי גם במידת ההידוק בין שני חלקי החליל), כל הכלים מתכווננים זה ליד זה, זה בשילוב עם זה, זה לעומת זה. והקהל? הוא יושב בשקט ומקשיב, למרות שאין זו המוסיקה שלכבודה הוא הגיע לקונצרט. הקהל מקשיב להתכווננות של הכלים, וזה עושה לכל אחד מה שזה עושה. (מענין באמת מה!)

אפשר להסתכל על חיינו כמו קונצרט ממושך. איננו נגני סולו. אנו מנגנות יום-יום יחד עם בעל, ילדים, אחיות ואחים. אנו מנגנות עם חברותינו לעבודה, עם המנהלים שלנו, וגם עם המתחרים. אנחנו מנגנות עם הורינו ועם החם והחמות. גם הגיסות שותפות לתזמורת, וכמובן שאין לשכוח את השכנות והחברות. בקונצרט מנגנות גם החברות של בנותינו, המדריכות והמורות שלהן. מוכרות בחנויות ולקוחות חלק במופע, ואף אחיינינו יודעי נגן הם.

וגם אם איננו בהודו, חשוב להתכוון. לא יהיה חכם לומר 'אני כזו', 'את כזו', 'הוא ככה', 'אני ככה', ומה אפשר לעשות? ודאי שאפשר: להתכוון. תקשיבי למה שילדך אומר לך. אל תודיעי שאת אף פעם לא נותנת כסף לילדים מתחת גיל שש, כי יתכן שזו ההזדמנות כן לתת. שמעי מה יש לו לומר, הסתכלי על התנהגותו, ובהתאם לכך כווני את התנהגותך. גם ההכרזה 'לעולם לא אבקש העלאה במשכורת, אני מחכה שיקדמו אותי' - אינה חכמה. יתכן שזה הזמן ואלו הנסיבות לבקש. בחני את הסיטואציה, את מצב החברה שאת עובדת בה, את תנאי העבודה, את התנהגות המנהלים, ובהתאם לכך קבעי אם, מה, כמה ומתי את מבקשת. מסיבת יום הולדת בהפתעה שהביאה אושר לחמיך, עלולה

מה שחיפשת

בפינה זו נרכז מידע תורני - חינוכי לגברים ולנשים. שיעורים, הרצאות, קבוצות, פרויקטים שונים ועוד. אנו משתדלים לבדוק את המידע, אך אין בפרסום זה משום אחריות על התכנים המתפרסמים.

נשמח לקבל מידע מסוג זה בדוא"ל: helki.baamali@gmail.com

בית הוראה טלפוני

<< לרגל ימי השובבי"ם נפתח בית הוראה טלפוני, המעניק מענה בנושאי הבית היהודי ונושאים הלכתיים נוספים. המענה הטלפוני פעיל בימים א-ה בין השעות 14:00 - 15:00, ומהשעה 18:00 והלאה, ובימי שישי עד כניסת השבת.

ניתן לפנות למספר: 052-7643807

קיימת אפשרות להפנות שאלות בכתב לדוא"ל: mitzvathashem@gmail.com

שיעור שבועי בדוא"ל

<< הרב יהודה שטרן מפיץ קרוב לשנתיים שיעור שבועי בסגנון ישיבתי, העוסק בנושא מתוך פרשת השבוע. השיעור מופץ בדוא"ל אלפי מנויים וזוכה להצלחה רבה.

ניתן להירשם לקבלת השיעור בדוא"ל: sternyd@gmail.com

קביעת חברותא באזור ירושלים

<< ארגון 'קובעי עיתים' מספק שירות נהדר למי שמחפש חברותא בכל שעה משעות היממה, בכל נושא ובכל שכונה בירושלים. מאגר גדול של מחפשי חברותות עומד לרשות הציבור, ועשוי לעניין אותך, אם אתה זקוק לחברותא בשעה ספציפית בלבד.

צלצלו 24 שעות ביממה לארגון 'קובעי עיתים': 072-2345-613 או פנו לדוא"ל: hachavruta@gmail.com

איך להשתתף באסיפות הורים בלי להתעצבן?

<< זה אפשרי, כך טוענת לאה פולק במאמרה. כנסי לאתר 'אש התורה' <http://www.aish.co.il> ודפדפי מדף הבית למשפחה < הורות, ותייהני ממאמר יפהפה ומקורי על הדרכים להתמודד עם אסיפות ההורים.

בעזרה"ת, חורף תשע"ג

אנו קבוצת הורים ירושלמים, בוגרי ישיבות קדושות העמלים לפרנסתם, אשר חיפשה "תלמוד תורה" - "חיידר" איכותי, המתאים לערכי התורה והיראה בדרך ישראל סבא, שימלא את שאיפותינו לראות את ילדינו מצוינים בתורה, יראת שמים ומידות טובות.

מצאנו זה כמה שנים את המקום הנפלא

ת"ת נתיבות שלמה" הר נוף

העומד תחת פיקוח פדגוגי ותורני בהכוונתם של גדולי ישראל, אשר סיפק לנו מענה לדרישותינו, ברמת לימודים גבוהה מאד בכל התחומים, השקעה עצומה בכל ילד, בפרט במידות טובות, צוות רבנים איכותי וקשוב בכל ענין, אוריה נעימה ונפלאה.

מאחר ואנו נמצאים בתקופת רישום ניתן לפנות לפרטים והרשמה (ללא התחייבות מראש. מותנה בהחלטות הנהלה וועד הורים) לנציגינו - נציגי הקבוצה:

הרב יהודה דלבקוביץ - 054-8405600

הרב שמואל בן פורת - 052-5304797

חלקי בעמלי

בתי מדרש לתורה וחינוך

לרגל ימי השובבי"ם אנו שמחים לבשר

על שיעור שבועי בהלכות והליכות הבית היהודי

שיימסר על ידי הרב ארי מור שליט"א

השיעור יתקיים בשבועות השובבי"ם, בימי שלישי בשעה 21:30

בעזרת הנשים של בית הכנסת 'באר אברהם',

רחוב גבעת שאול ירושלים

הציבור מוזמן להשתתף